

Kysymyksiä ja vastauksia kotoutumistuesta

Mihin kotoutumistuki perustuu?

Esitys liittyy pääministeri Petteri Orpon hallituksen hallitusohjelman tavoitteeseen siitä, että toimeentulotuki ja työmarkkinatuki korvataan maahanmuuttajien osalta kotoutumistuella, johon sisällytetään kannustin ja velvoite kotoutumiseen. Lisäksi esityksellä toteutetaan hallitusohjelman kirjaus, jonka mukaan työmarkkinatuen nettotaso saatetaan vastaamaan perustoimeentulotuen perusosan tasoa, ja riittävä ja todennettu kotimaisen kielen osaaminen nostaa työmarkkinatuen nykyiselle tasolle. Koska työmarkkinatuki ja peruspäiväraha korvataan 1.5.2026 alkaen yleistuella, säädetään kotoutumistuki osaksi uutta yleistukilakia.

Mikä kotoutumistuki on?

Työttömyyden perusteella maksettavan yleistuen saamiseksi säädettäisiin työskentely- ja asumisaikavaatimus. Yleistuki maksettaisiin kotoutumistukena sellaiselle työttömälle työnhakijalle, joka ei täytä työttömyysturvalain mukaista työssäoloehtoja ja joka on asunut Suomessa alle kolme vuotta edeltäneen kymmenen vuoden aikana ja on taloudellisen tuen tarpeessa.

Mikäli henkilön äidinkieli on suomi, ruotsi tai saame, tai jos henkilö on osoittanut kotoutumisen edistämistä annetun lain mukaisen suomen tai ruotsin kielen tavoitetasoa vastaavan kielitaidon vähintään kahdella kielen osa-alueella, tuki maksettaisiin yleistukena.

Työskentely- tai asumisaikavaatimusta ei myöskään sovellettaisi henkilöön, joka ei voi osoittaa kielitaitoaan vammaisuuden tai muun vastaavan syyn takia.

- [Yleistuki](#)

Mitä työskentelyvaatimus tarkoittaa?

Työskentelyvaatimuksella tarkoitetaan, että henkilön on täytettävä työttömyysturvalain mukainen työssäoloehto.

Palkansaajan työssäoloehto täyttyisi, kun henkilö on 28 lähinnä edellisen kuukauden aikana kerryttänyt yhteensä vähintään 12 työssäolohtokuukautta. Työssäolohtokuukaudeksi luetaan sellainen kalenterikuukausi, jona henkilölle on maksettu vakuutuksenalaista vakiintunutta palkkaa vähintään 930 euroa.

Yrittäjän työssäoloehto täyttyy, kun henkilö lähinnä edellisten 48 kuukauden aikana on työskennellyt vähintään 15 kuukautta yrittäjänä. Työssäoloehtoon luetaan sellaiset kuukaudet, joina henkilön yrittäjän eläkelain tai maatalousyrittäjän eläkelain mukainen työtulo taikka työntekijän eläkelain mukainen työansio on ollut yhteensä vähintään 1 000 euroa kuukaudessa.

Mitä asumisaikavaatimus tarkoittaa?

Asumisaikavaatimuksella tarkoitetaan sitä, että henkilön olisi asuttava Suomessa kolme vuotta edeltäneen kymmenen vuoden aikana. Asumisen ei tarvitse olla yhtäjaksoista tai välittömästi ennen tuen hakemista. Kela arvioi asumisen ja sen keston.

Pitääkö yleistuen saadakseen täyttää jatkossa sekä työskentelyä että asumista koskeva vaatimus?

Ei. Riittäisi, että vaatimuksesta täyttää toisen. Lisäksi yleistukea saisi riippumatta Suomessa työskentelyn tai asumisen kestosta, jos henkilön äidinkieli on suomi, ruotsi tai saame, tai jos henkilö on osoittanut riittävän suomen tai ruotsin kielen taidon.

Minkä suuruinen kotoutumistuki on?

Kotoutumistukena maksettava yleistuki olisi 33,64 euroa päivässä, eli noin 723 euroa kuukaudessa (vuoden 2026 tasossa). Kotoutumistuen suuruus on siten noin 90 % yleistuen suuruudesta.

Miten kotoutumistuki eroaa työttömyyden perusteella maksettavasta yleistuesta?

Kotoutumistuki eroaisi työttömyyden perusteella maksettavasta yleistuesta ainoastaan määrällisesti. Kaikki muut yleistuen säännökset soveltuvat sellaisenaan kotoutumistukeen, mukaan lukien tuen saamiseen liittyvät velvoitteet ja työvoimapolitiittisesti arvioituna moitittavana pidettävästä menettelystä johtuvat seuraamukset.

- [Kysymyksiä ja vastauksia yleistuesta](#) (Kela)

Mistä kotoutumistukea haettaisiin?

Yleistuen tavoin kotoutumistukea haettaisiin Kelalta. Kela ratkaisisi yleistukea haettaessa, myönnetäänkö tuki yleistukena vai kotoutumistukena.

Kotoutumistuen saaminen edellyttäisi, että henkilö ilmoittautuu työnhakijaksi työvoimaviranomaiseen. Asiointi työvoimaviranomaisen kanssa vastaisi kielitaitoon liittyvien edellytysten selvittämistä lukuun ottamatta nykyistä.

Sisältyykö kotoutumistukeen tarveharkinta?

Kotoutumistukeen sovellettaisiin yleistuen tarveharkintaa. Yleistuen tarveharkinta tarkoittaa sitä, että myös muut tulot vaikuttavat tuen suuruuteen tulorajan ylittävältä osalta. Tällaisia muita tuloja ovat esimerkiksi vuokratulot ja muut pääomatulot sekä jotkin muut etuudet kuten osittainen varhennettu vanhuuseläke, mutta eivät esimerkiksi säästöt tai omaisuus. Yleistuen tarveharkinnan tuloraja on 311 euroa. Tulorajan ylittävät tulot (muut kuin ansiotulot, esim. pääomatulot) vähentävät yleistuen määrää 50 prosentilla.

Yleistuen tavoin kotoutumistuki on yksilökohtainen etuus, eli esimerkiksi puolison tulot eivät vaikuta sen määrään. Kuitenkin, jos kotoutumistuen saaja asuu vanhempiensa kanssa, heidän tulonsa voivat vaikuttaa tuen määrään.

Keihin muutos vaikuttaa?

Kotoutumistukea maksettaisiin ainoastaan 1.1.2027 jälkeen Suomeen muuttaville henkilöille. Henkilölle, joka on muuttanut tätä ennen Suomeen, maksetaan yleistukea, vaikka tämä ei täyttäisi työskentely- tai asumisaikavaatimusta eikä olisi osoittanut suomen tai ruotsin kielitaitoa.

Miten riittävän kielitaidon voi osoittaa?

Kela hyödyntäisi tavanomaista yleistukea ja uutta kotoutumistukea maksaessaan työnhakijan työvoimaviranomaiselle ilmoittamaa tietoa hänen äidinkielestään. Työvoimaviranomainen valvoisi tiedon oikeellisuutta tavatessaan työnhakijan hänelle järjestettävän palveluprosessin yhteydessä.

Arviolta suurin osa kotoutumistukea saavista maahanmuuttaneista osoittaisi B1.1-tasoisien suomen tai ruotsin kielitaidon kotoutumiskoulutuksesta saatavalla todistuksella. Maahanmuuttaneille, jotka eivät osallistuisi kotoutumiskoulutukseen omista valmiuksistaan, taidoistaan tai tarpeistaan johtuen tarjottaisiin mahdollisuus ilmoittautua maksuttomasti keskitason YKI-tutkintoon tai sen osakokeeseen ja he voisivat osoittaa kielitaitonsa YKI-tutkinnon avulla. Myös suomeksi tai ruotsiksi suoritettu tutkinto tai riittävät kielipinnot ovat osoitus riittävästä kielitaidosta. Muita mahdollisia kielitaidon osoittamisen tapoja arvioidaan valmistelun edetessä. Kielitaidon osoittamisen tavoista säädettäisiin tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

Työskentely- tai asumisaikavaatimusta ei sovellettaisi henkilöön, joka ei voi osoittaa kielitaitoaan vammaisuuden tai muun vastaavan syyn takia. Tämä koskisi myös viittomakielellä kotoutuvia työnhakijoita heille tarjolla olevien opintopalveluiden rajallisuuden takia.

Mitä tarkoittaa kaksi kielen osa-aluetta?

Jos henkilö on osoittanut B1.1-tasoisien suomen tai ruotsin kielen tavoitetasoa vastaavan kielitaidon vähintään kahdella kielen osa-alueella, maksetaan hänelle kotoutumistuen sijaan tavanomaista yleistukea. Tämän kielitaitoa koskevan vaatimuksen tavoitteena on edistää maahanmuuttajien kotoutumista sekä korostaa työn ja työllistymisen merkitystä kotoutumisen avaintekijänä.

Kaikki kielitaidon osa-alueet eivät ole olennaisia kaikissa töissä, joten kielitaitovaatimuksen täyttämiseen riittäisi kielitaidon osoittaminen vähintään kahdella kielitaidon osa-alueella. Kielitaidon osa-alueita ovat kuullun ymmärtäminen, puhuminen, luetun ymmärtäminen ja kirjoittaminen.

Miten kotoutujan työllistymistä ja kielitaidon kehittymistä tuetaan?

Työvoimaviranomainen olisi vastuussa siitä, että työttömänä työnhakijana oleva kotoutuja-asiakas pääsisi kohtuullisessa ajassa, toisin sanoen kuuden kuukauden kuluessa, yksilöllistä tarvettaan vastaavaan palveluun. Takuu aika turvaisi yksilön mahdollisuuksia vaikuttaa saamansa tuen tasoon ennen kolmen vuoden asumisaikavaatimuksen täyttymistä. Lisäksi takuu aika tukisi kotoutuja-asiakkaan pääsyä työllistymistaitoja ja kielitaitoa kehittävään palveluun kotoutumisen alkuvaiheessa.

Takuu aikaa koskevan velvoitteen täyttävä palvelu voisi olla työvoimapalveluiden järjestämisestä annetussa laissa tarkoitettu työnhakuvalmennus, uravalmennus, työvoimakoulutus, koulutuskokeilu, työkokeilu, työttömyysetuudella tuettu työnhakijan omaehtoinen opiskelu tai työllistyminen palkkatuettuun työhön. Palvelu voisi olla myös muu työllistymistä tukeva palvelu, johon osallistumalla henkilöllä on tosiasiallinen mahdollisuus edistää työllistymistään. Lisäksi palvelu voisi olla suomen tai ruotsin kielitaitoa edistävä palvelu, johon osallistumalla henkilöllä on tosiasiallinen mahdollisuus kehittää suomen tai ruotsin kielitaitoaan.

Lupa- ja valvontavirasto olisi vastuussa palveluun pääsemisen takuu aikaa koskevien hallintokanteluiden käsittelemisestä. Lisäksi Lupa- ja valvontavirasto voisi suorittaa takuu aikaan liittyen valvontaa myös omasta aloitteestaan. Lupa- ja valvontavirasto voisi myös ryhtyä toimenpiteisiin, jos valvonnan yhteydessä todettaisiin, että työvoimaviranomainen tai tämän palveluksessa oleva henkilö on menetellyt virheellisesti tai jättänyt velvollisuutensa täyttämättä.

Mitä muutoksella tavoitellaan?

Esitetyn muutoksen tavoitteena on luoda rahallinen kannustin tosiasialliselle kotimaisen kielen oppimiselle Suomeen muuton alkuvaiheessa, sillä riittävän kotimaisen kielen osaaminen on tunnistettu suomalaisen yhteiskuntaan kotoutumisen avaintekijäksi. Tätä tavoitetta toteutetaan tavanomaiseen yleistukeen säädettävällä työskentely- ja asumisaikavaatimuksella.

Esityksessä lisäksi vahvistetaan rahallisen tuen ja henkilölle tarjottavien palveluiden välistä yhteyttä, vahvistamalla yksilön asemaa säätämällä palveluihin pääsemisen takuuaika.

Milloin kotoutumistuki tulee voimaan?

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2027. Kotoutumistukea ja palveluun pääsemisen takuuaikaa sovellettaisiin ainoastaan lain voimaantulon jälkeen maahan muuttaviin. Tilapäisen suojelun perusteella maassa ehdotetun lain voimaantullessa olevat saavat oikeuden yleistukeen heti lain tultua voimaan ilman siirtymäaikaa.

Miten tilapäistä suojelua saavien työttömyysturva-oikeus muuttuu?

Nykyisin tilapäisen suojelun perusteella myönnetyllä oleskeluluvalla Suomessa oleva työtön työnhakija voi saada työttömyyskassan maksamaa ansiopäivärahaa tai Kelan maksamaa peruspäivärahaa, jos hän täyttää palkansaajan 12 kuukauden työssäoloehdon tai yrittäjää koskevan vastaavan 15 kuukauden työssäoloehdon. Kelan maksamaan työmarkkinatukeen hänellä sen sijaan ei ole oikeutta.

Toukokuun 2026 alusta lukien peruspäiväraha ja työmarkkinatuki korvataan uudella yleistuella. Sen jälkeen tilapäisen suojelun perusteella myönnetyllä oleskeluluvalla Suomessa oleva työtön työnhakija voi edelleen saada työttömyyskassan maksamaa ansiopäivärahaa. Yleistukeen hänellä on oikeus vain silloin, jos hän täyttää työssäoloehdon.

Hallituksen esityksessä ehdotetaan, että tilapäisen suojelun perusteella myönnetyllä oleskeluluvalla maassa oleva työtön työnhakija voisi olla oikeutettu yleistukeen tai uuteen kotoutumistukena maksettavaan yleistukeen vuoden 2027 alusta lukien, vaikka hän ei olisi täyttänyt työssäoloehtoja. Oikeus ansiopäivärahaan säilyisi ennallaan.